

formentlig ikke har været tilstede, er det kun nogle få Ord, jeg har troet at burde tilføje. Den ærede Minister bemærkede, at han antog, at vi ikke selv havde ventet, at han vilde slutte sig til Forslaget. Jeg vil ganske vist indrømme, at vi vel neppe havde ventet, at han skulde tiltræde vort Forslag, men en anden Ting er, at vi, for det Tilfælde at Thinget maatte ville gaa ind paa det, dog — i alt Fald har det været Tilfældet for mit Vedkommende — ikke kunde tro Andet, end at Forslaget var af den Vessæffenhed, at den ærede Minister nok kunde modtage det. Jeg tror oprigtig talt, at man endnu nok tør gjøre sig Haab om, at det i saa Tilfælde vilde blive modtaget; thi det forekommer mig, at efter de Forhandlinger, der have fundet Sted i det andet Thing, er der egentlig ikke Noget, der skulde kunne lede til at befrygte, at det Særegne ved dette Forslag skulde møde nogen særlig Modstand der, og hvad Forholdet til den ærede Ministers System angaar, vil der jo efter vort Forslag blive givet dette System fuldstændig Frihed til at udvikle sig ved de 4 første Skoler her i Landet, saa at det der kan gjøre alle sine Fortrin gjældende. Det, der begjæres, er kun, at der maa gives de Forældre, som endnu ikke have overbevist sig om dette Systems Fortrin, en vis Tid, hvis Udstrækning skulde være overladt til Kirkeministerens Bestemmelse, til frit Valg, saaledes at de ogsaa kunne holde sig til den gamle Skole; vi ønske, at der maa blive sørget for, at der navnlig i de Dele af Landet, hvor det paa Grund af de forhaandenværende Midlers Utilstrækkelighed er en Umulighed at indføre en Skole med begge Afdelinger, og hvor man altsaa bliver nødt til at indskrænke sig til en Skole med den ene Afdeling, naar man vilde følge Systemet, gives Forældrene den Mulighed at blive ved det gamle System, som de formentlig netop i disse Egne ville sætte særlig Pris paa. Det er ganske vist, som den ærede Minister bemærkede, og som det ærede 1ste Medlem for Kjøbenhavn (Madvig) særlig gjorde gjældende, at der paa denne Maade vilde opstaa en vis Mangfoldighed af Skoler eller, som det sidstnævnte ærede Medlem udtrykte sig, en broget Mangfoldighed. Men jeg ser egentlig ikke,

at der deri, naar denne brogede Mangfoldighed bevæger sig indenfor visse Grændser og ikke overskrider disse — og den vil jo ikke til nogen Side overskride de Grændser, der ere satte ved Ministerens Forslag — kan ligge noget Skadeligt; tværtimod synes jeg, at det i og for sig er ganske godt, at der er Skoler af forskellig Art efter de Forskjelliges Smag og Dnsfer, og vist er det ialfald, at der vil intet bedre Middel gives end en saadan Flerhed af forskelligartede Skoler til ad Erfaringens Vej at faa godtgjort, hvilken Art af Skoler der maatte siges at være mest skikket til at vinde almindelig Anerkjendelse og Tillid. Men dertil kommer, at jeg ikke kan se Andet end, at man med en vis Foie kan kalde Gjennemførelsen af det System, som der nu er Tale om, for et Slags Tilbageffridt. Da Skolereformen i 1845 udkif, var det en almindelig Opfattelse, som var meget udbredt, og som, om den ikke var afgjørende med Hensyn til denne Reform, dog ganske vist havde en ikke ringe Indflydelse paa den — som det ogsaa ses af Udtryk, i Motiverne — at efter den Udvikling som Mathematikken og Naturvidenskabernes havde modtaget i den nyere Tid, var det umuligt at forkaste den Fordring, at der til almindelig Dannelse maatte høre et noget større Maal af Kundskab i disse Videnskaber end det, der hidtil var fordret; det kan nu gjerne være, at man er gaaet for vidt i denne Henseende, men at der er nogen Sandhed deri, det kan jeg ikke nægte at jeg antager, og jeg tror, at Mange mene det med mig. Det Samme blev ogsaa udtalt af det ærede 9de kongevalgte Medlem (Fischer), som nys talte; men det synes mig, at de Konklusioner, han derefter kom til, ikke stode i Harmoni med, hvad han i denne Henseende havde bemærket; thi dersom det er Tilfældet, at man virkelig ikke kan kaste Brug paa disse Videnskaber, hvor der er Tale om den almindelige Dannelse, som maa fordres af enhver Student, saa maa man jo dog sige, at det, der nu sker med Hensyn til den klassiske Skole, den klassiske Afdeling, er at vende tilbage til et tidligere Trin, vel at mærke ikke til det Trin, hvorpaa man stod før 1845, net til et